
Üldsuse juurdepääs dokumentidele 2014

Euroopa Parlamendi
aastaruande juhatuse osa

Läbipaistvusüksus

Euroopa Parlamendi uuringuteenistus

Euroopa Parlament

Märts 2015

EESSÕNA

Alates 3. detsembrist 2001 kohaldavad parlament, nõukogu ja komisjon määrust (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta nende valduses olevatele dokumentidele.

Vastavalt määruse artikli 17 lõikele 1: „*Kõik institutsioonid avaldavad igal aastal aruande eelmise aasta kohta, kus on näidatud, kui mitmel puhul on institutsioon keelanud juurdepääsu dokumentidele, selliste keeldumiste põhjused ning registrisse kandmata tundliku sisuga dokumentide hulk*”.

Parlamendi kodukorra artikli 116 lõike 7 kohaselt koostab läbipaistvust käsitlevate õigusaktide eest vastutav parlamendi komisjon, s.o kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon, juhatuse antud ja muudest allikatest saadud teabe alusel määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 17 lõikes 1 nimetatud aastaaruande. Seejärel esitatakse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni aastaaruanne täiskogule.

Käesolev dokument on määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 17 lõikes 1 nimetatud Euroopa Parlamendi 2014. aasta aastaaruande juhatuse osa ettepanek.

METOODIKA

Euroopa Parlamendi 2014. aasta aruande juhatuse osa ettepanekus on muudetud üldplaani ja kohandatud metoodikat. Selline lähenemisviis liigub suurema kasutajasõbralikkuse ja ühtlasemate andmete suunas. Muudetud struktuuri tõttu ei ole enam teatud juhtudel võimalik võrrelda 2014. aasta andmeid eelmiste aastate aruannete andmetega.

Vastavalt kasutatud metoodikale kehtib eelkõige järgmine:

- andmed konsulteeritud ja taotletud dokumentide kohta viitavad ainult täpsustatud dokumentidele;
- juurdepääsutaotlused väga suurele või piiramatule arvule dokumentidele, mida institutsioon ei suutnud tuvastada (edaspidi „täpsustamata dokumendid“), ei kajastu konsulteeritud ja taotletud dokumentide statistikas;
- andmetes juurdepääsutaotluste kohta dokumentidele võetakse arvesse nii täpsustatud kui ka täpsustamata dokumente;
- osalist juurdepääsu loetakse positiivseks vastuseks;
- kordustaotlused on seotud täieliku keeldumise ja osalise juurdepääsuga;
- kordustaotlusi loetakse selle aasta lõikes, millal vastav esialgne taotlus esitati.

SISUKORD

<i>Kokkuvõte</i>	4
<i>I PEATÜKK</i>	5
<i>Määruse (EÜ) nr 1049/2001 rakendamine 2014. aastal</i>	5
A) Parlamendi dokumentide avaliku registri sisu	5
B) Andmed tutvutud ja taotletud dokumentide kohta	6
C) Taotluste andmed.....	9
D) Taotlejate profiil	11
<i>II PEATÜKK</i>	13
<i>Dokumentidele juurdepääsuga seotud suundumused ja eriküsimused 2014. aastal</i>	13
A) Liikmesriikide puudutavad dokumendid	13
B) Interaktiivsete veebisaitide sagedasem kasutamine	13
C) Keerukad taotlused ja hea haldus: juurdepääsutaotlused dokumentidele, mis on seotud avaliku hanke menetlusega	14
D) Institutsioonidevaheline koostöö.....	15
<i>III PEATÜKK</i>	16
<i>Ombudsmani otsused, mis käsitlevad parlamendi vastu esitatud kaebusi</i>	16
A) Uus kaebus	16
B) Soovitus.....	16
<i>Lõppmärkused</i>	17

Euroopa Parlamendi aastaaruanne üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele — 2014. Juhatuse osa ettepanek (Määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikkel 17)

Kokkuvõte

Arvandmed

- Avalikus registris olevate dokumendiviidete arvu kasv jätkus, suurenedes 2013. aastaga võrreldes 10% võrra. 31. detsembri 2014. aasta seisuga sisaldas registri andmebaas 560 724 dokumendiviidet.
- 433 576 dokumendiga tutvuti vahetult parlamendi avaliku registri veebilehelt, mis on 2013. aastal tutvutud dokumentide arvust rohkem kui neli korda suurem. Samal ajavahemikul sai parlament elektroonilise taotlusvormi või e-kirja teel 370 taotlust (43 taotluses paluti juurdepääsu eelnevalt avalikustamata dokumentidele), mis hõlmas 532 täpsustatud dokumenti, mis on 2013. aastaga võrreldes selgelt 14% võrra vähenenud. See vähenemine ei võta aga arvesse täiendavat 31 juurdepääsutaotlust suurele või piiramatule arvule täpsustamata dokumentidele, mida ei ole võimalik statistilistel eesmärkidel salvestada.
- 532 täpsustatud dokumendist ei olnud 95 dokumenti üldsusele eelnevalt avalikud. Parlament avalikustas 80 dokumenti, millest kahele dokumendile anti osaline juurdepääs. Üldine positiivsete vastuste määr oli 2014. aastal seega 98%, mis vastab eelnevate aastate suundumusele.
- Vastavalt määruse (EÜ) nr 1049/2001 artiklile 8 esitati neli kordustaotlust pärast juurdepääsu keelamist esialgses etapis. Kolmel juhul kinnitas parlament oma esialgset seisukohta, samas kui ühel juhul andis parlament taotletud dokumendile ulatuslikuma juurdepääsu.
- Taotlejate kõige suurema osakaalu moodustasid akadeemikud ja teadlased: sellest kategooriast pärines 39% taotluse esitajatest.

Suundumused:

- 8,5% parlamendile 2014. aastal saadetud taotlustest puudutasid dokumente, mis käsitlesid liikmesriike, eelkõige eelarvevahendite eraldamist ja üksikute liikmesriikide hüvitiste kulusid, nõuandekomitee dokumente liikmesriikide käitumisjuhendi kohta ning dokumente, mis võivad näidata huvirühmade esindajate ja üksikute liikmesriikide vahelisi kontakte seadusandlike menetluste raames.
- Interaktiivsete veebisaitide, nagu „Ask the EU” tihedam kasutamine aitab parandada avaliku registri nähtavust, kuid samal ajal tekitab see probleeme institutsioonidele kehtestatud õiguslike nõuete kohaldamises.
- Teatud taotluste puhul on märgata nende keerukuse suurenemist, eelkõige taotluse puhul, mille on esitanud pakkujad, kelle pakkumus on riigihankemenetluses tagasi lükatud ja kes soovivad saada juurdepääsu pakkumuse menetlemist käsitlevatele dokumentidele.
- 2014. aastal esitati ombudsmanile parlamendi vastu uus kaebus, mis käsitles juurdepääsutaotlust isikuandmeid sisaldavatele petitsioonidele. Ombudsman lõpetas koordinaatorite protokolle käsitleva kaebuse 262/2012/OV uurimise edukalt lisamärkusega, milles paluti parlamendil lisada olemasolevad koordinaatorite protokollid parlamendi 2009.–2014. aasta ametiajast avalikku registrisse.

I PEATÜKK

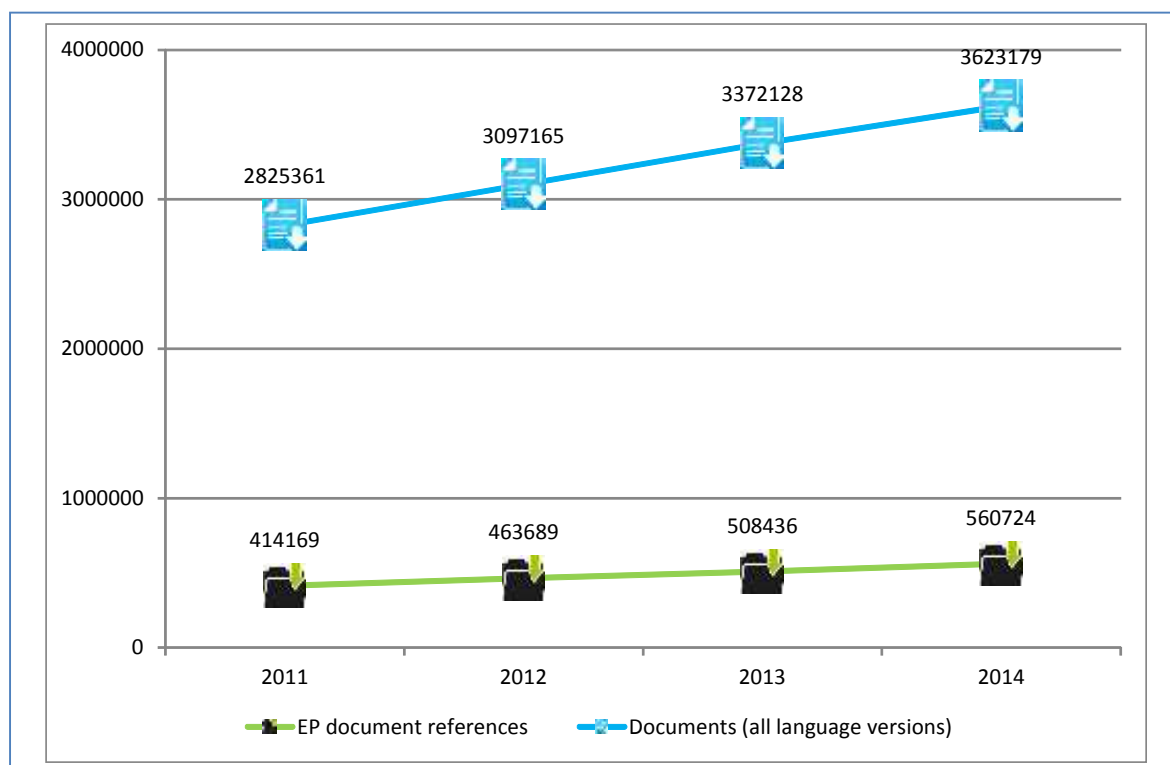
Määruse (EÜ) nr 1049/2001 rakendamine 2014. aastal

A) Parlamendi dokumentide avaliku registri sisu

Parlamendi dokumentide avalik register sisaldab viiteid parlamendi ametlikele dokumentidele alates 2001. aastast.

Dokumendiviidete arv on igal aastal suurenenud, kasvades 2014. aastal 2013. aastaga võrreldes 10% võrra. 31. detsembri 2014. aasta seisuga sisaldas registri andmebaas 560 724 dokumendiviidet (mis vastab 3 623 179 dokumendile, kui arvestada kõiki keeleversioone). Parlamendi dokumentide avalikku registrisse ei salvestatud ühtegi tundliku sisuga dokumenti, nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 1049/2001 artiklis 9.

(joonis 1) Parlamendi dokumentide avaliku registri areng

B) Andmed tutvutud ja taotletud dokumentide kohta

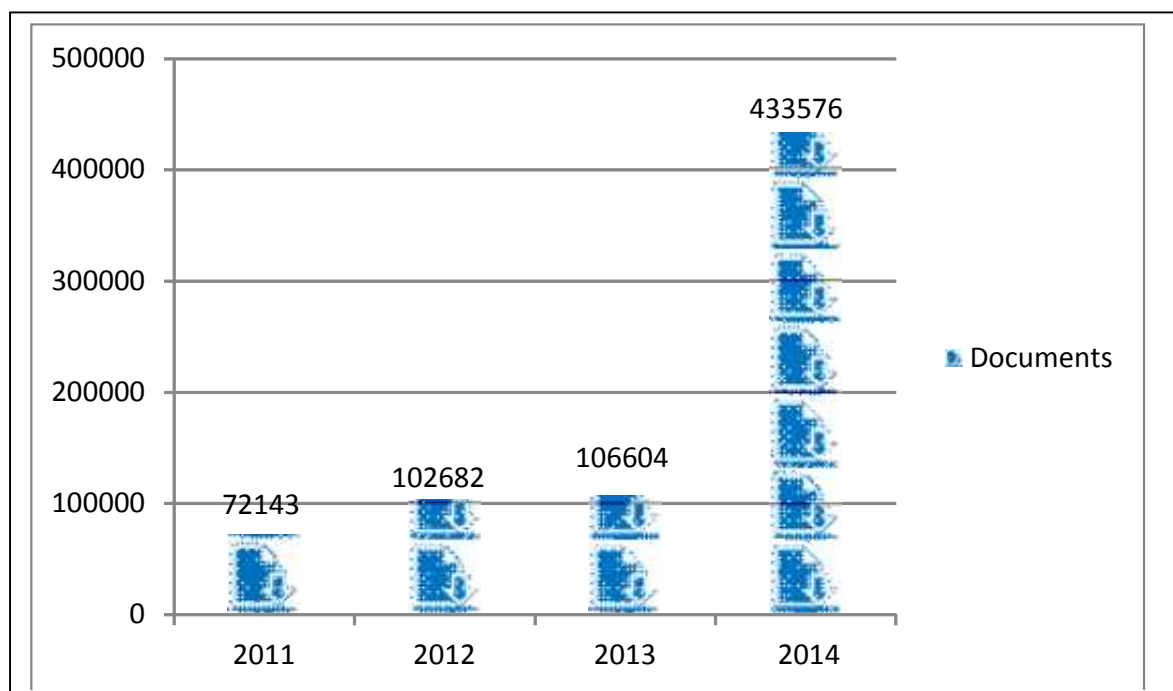
Vastavalt määruse (EÜ) nr 1049/2001 artiklile 12 saab 90–95% parlamendi dokumentidega tutvuda vahetult parlamendi avaliku registri veebisaidil¹. Dokumente, millega ei saa vahetult tutvuda, saab taotleda elektroonilise taotlusvormi² või e-kirja teel.

B.1) Dokumendid, millega saab vahetult tutvuda

Kõige sagedamini läksid külastajad parlamendi avaliku registri veebisaidile Google'i otsingumootori või Europa portaali kaudu. Alates 2011. aastast on dokumentide arv, millega parlamendi avaliku registri veebisaidil tutvutakse, stabiilselt kasvanud. 2014. aastal tutvuti vahetult parlamendi avaliku registri veebilehel 433 576 dokumendiga, mis on 2013. aastal vahetult tutvutud dokumentide arvust rohkem kui neli korda suurem.

Dokumendi liigid, millega kõige sagedamini tutvuti, olid kahanevas järjekorras järgmised: kirjalikult vastatavad küsimused³ (37,17% taotlustest); vastused kirjalikult vastavatele küsimustele (31,08% taotlustest); vastuvõetud tekstid (3,9% taotlustest); teatised liikmetele (3,55% taotlustest); resolutsiooni ettepanekud (3,13% taotlustest); raportite muudatusettepanekud (2,25% taotlustest); raportid (2,21% taotlustest); parlamendikomisjonide päevakorrad (1,26% taotlustest) ja protokollid (1,6% taotlustest).

(joonis 2) Dokumentide arv, millega tutvuti dokumentide avaliku registri veebisaidil

¹ <http://www.europarl.europa.eu/RegistreWeb/search/simpleSearchHome.htm?language=ET>.

² <https://www.secure.europarl.europa.eu/RegistreWeb/requestdoc/secured/form.htm?language=ET>.

³ Euroopa Parlamendi kodukorra artikkel 130.

B.2) Dokumendid, mida taotleti elektroonilise taotlusvormi või e-kirja teel

2014. aastal sai parlament elektroonilise taotlusvormi või e-kirja teel 370 taotlust, mis puudutasid 532 täpsustatud dokumenti, mis on võrreldes eelneva aasta täpsustatud dokumentide arvuga selgelt 14% võrra vähenenud.

(joonis 3) **Dokumentide arv, mida taotleti elektroonilise taotlusvormi või e-kirja teel**

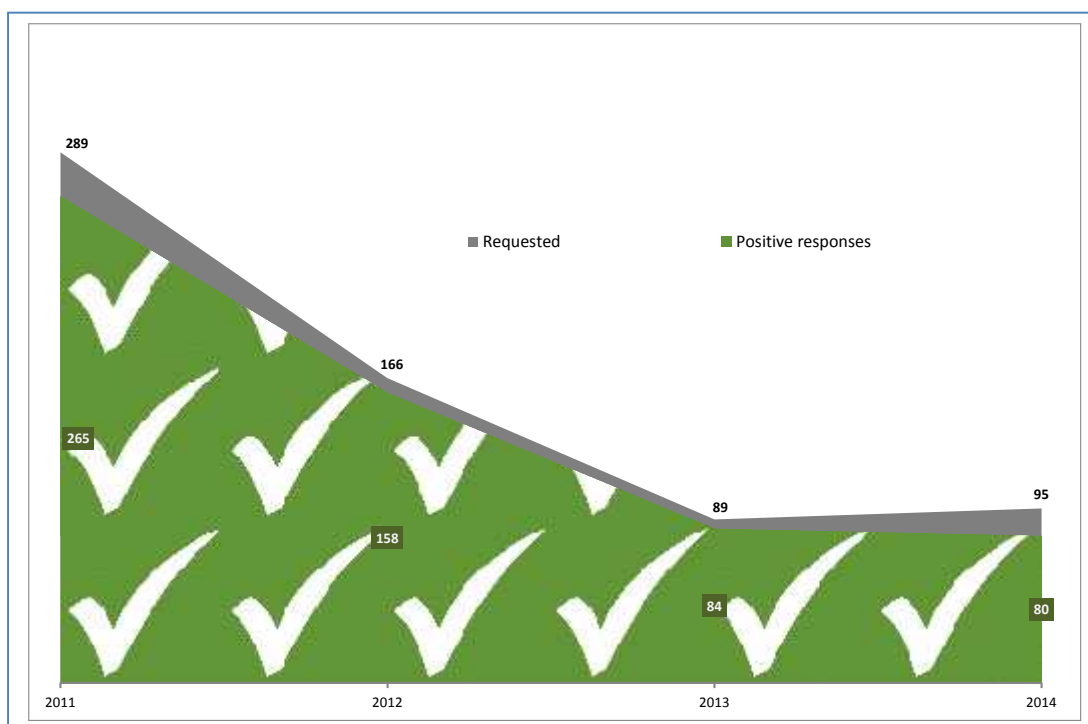

See vähenemine ei võta aga arvesse 2014. aastal parlamendile saadetud 31 täiendavat taotlust, milles taotleti juurdepääsu suurele või piiramatule arvule dokumentidele (mõnikord rohkem kui 1000 dokumendile), mida ei ole võimalik statistilistel eesmärkidel salvestada, kuna sellega kaasneb ulatuslik tuvastamis- ja uurimistöö dokumentide loomisaja, klassifikatsiooni, teema või hõlmatud aastate arvu tõttu (näiteks juurdepääsutaotlused „kõikidele dokumentidele, mis käsitlevad...”, „kõikidele dokumentidele, mis sisaldavad teavet ... kohta”, „kõikidele dokumentidele alates 1995. aastast kuni tänapäevani” jne)⁴.

532 täpsustatud dokumendist ei olnud 95 dokumenti üldsusele eelnevalt avalikud. 95 täpsustatud dokumendist, mis ei olnud eelnevalt avalikud, avalikustas parlament 80 dokumenti, andes kahel juhul osalise juurdepääsu.

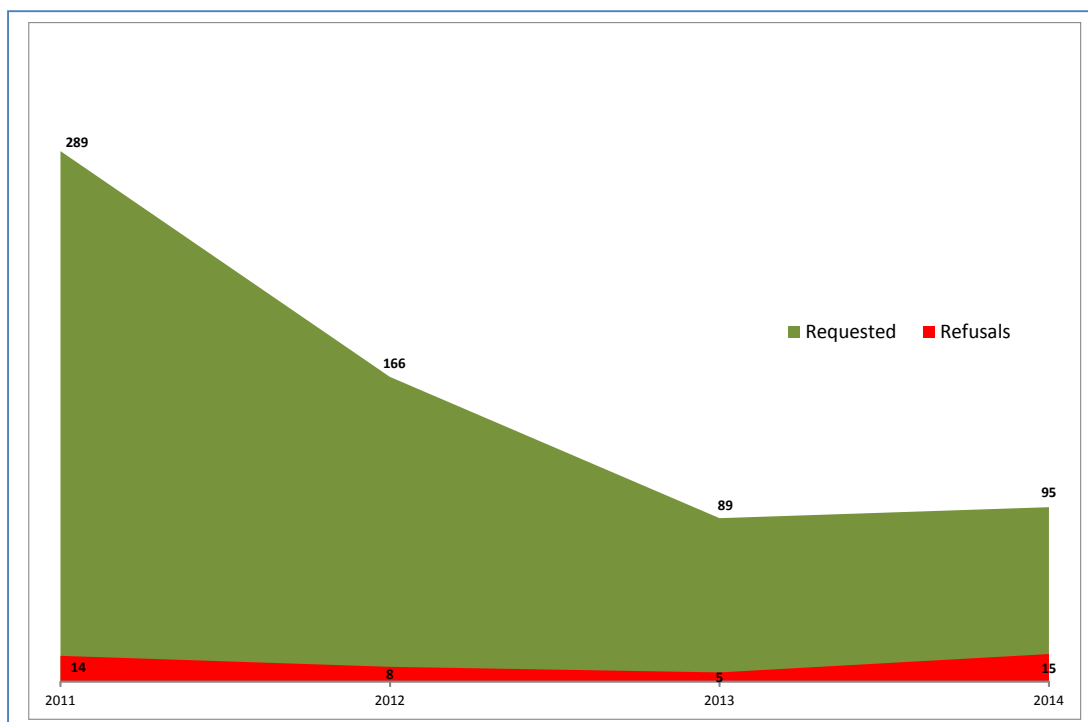
⁴ Käesoleva aruande statistikas, mis käsitleb taotletud dokumentide arvu, ei kajastu juurdepääsutaotlused täpsustamata dokumentidele.

(joonis 4) **Eelnevalt avalikustamata täpsustatud dokumentide ja avalikustatud dokumentide arv**

2014. aastal keelas parlament üldsuse juurdepääsu 15 täpsustatud dokumendile, mis ei olnud eelnevalt avalikud.

(joonis 5) **Eelnevalt avalikustamata täpsustatud dokumentide arv ja dokumentide arv, millele keelati juurdepääs**

C) Taotluste andmed⁵

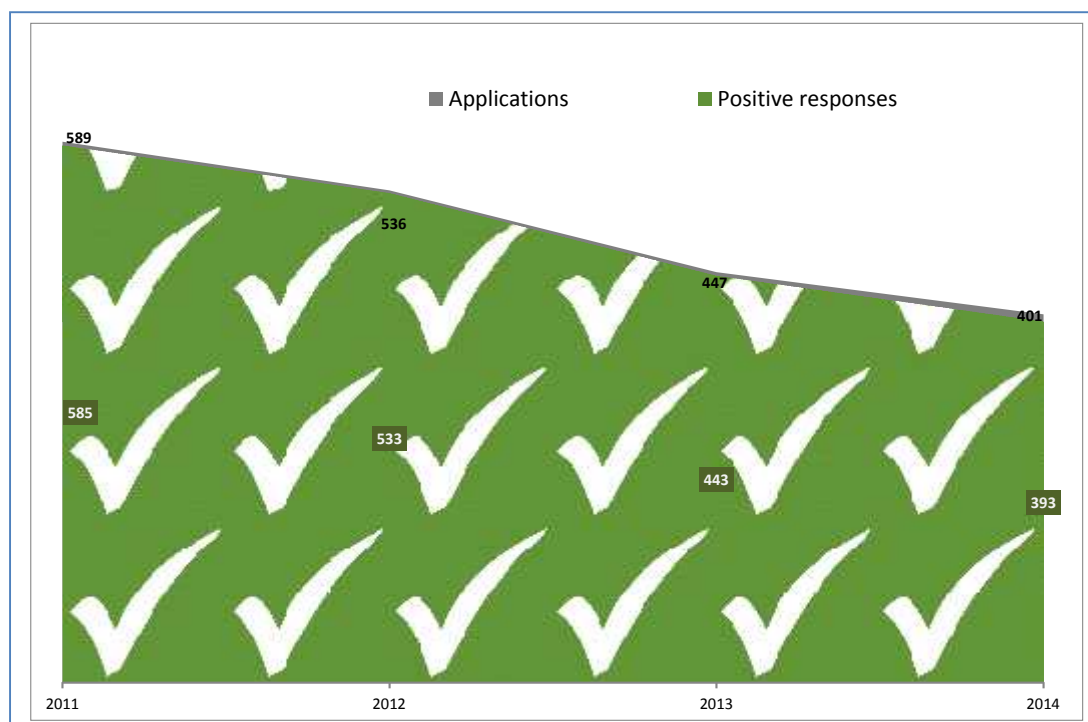
2014. aastal sai parlament kokku 401 taotlust, millest 43 taotlust puudutasid üldsusele eelnevalt avalikustamata dokumente.

Taotlused käsitlesid peamiselt Euroopa Parlamendi liikmetega seotud dokumente (8,5%), infrastruktuuri ja finantsvaldkonnaga seotud haldusdokumente (7,0%), vastuvõetud tekste (6,9%), istungite stenogramme (4,7%), juhatuse dokumente (4,4%), ametlikku kirjavahetust (4,2%) ja petitsioone (2,2%).

Juurdepääsutaotlused eelnevalt avalikustamata dokumentidele puudutasid peamiselt parlamendi õiguslikke arvamusi (16%), liikmesriikide kulusid (11%), juhatuse märkmeid (5%) ja muid sisearuandeid, eriti kolmepoolsete kohtumiste aruandeid (7%).

2014. aastal saadud 401 taotlusest andis parlament positiivse vastuse 393 juhul, võimaldades taotletud dokumentidele täieliku juurdepääsu. Kahel juhul andis parlament ainult osalise juurdepääsu.

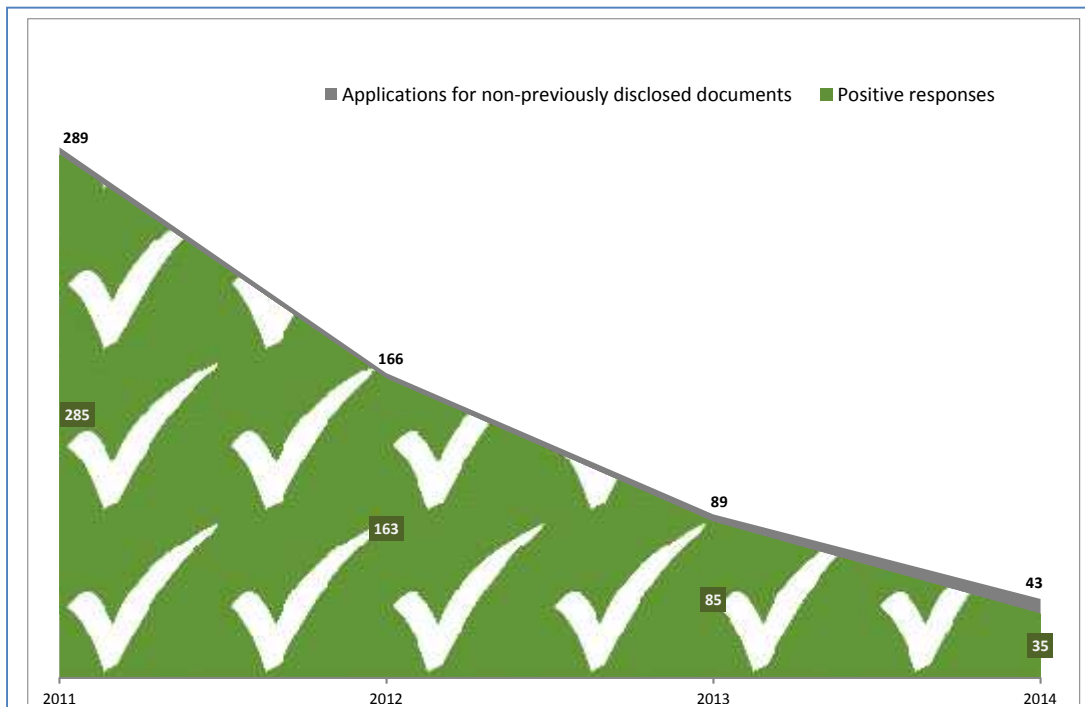
(joonis 6) **Taotluste ja positiivsete vastuste arv**

⁵ Taotlused puudutavad täpsustatud ja täpsustamata dokumente.

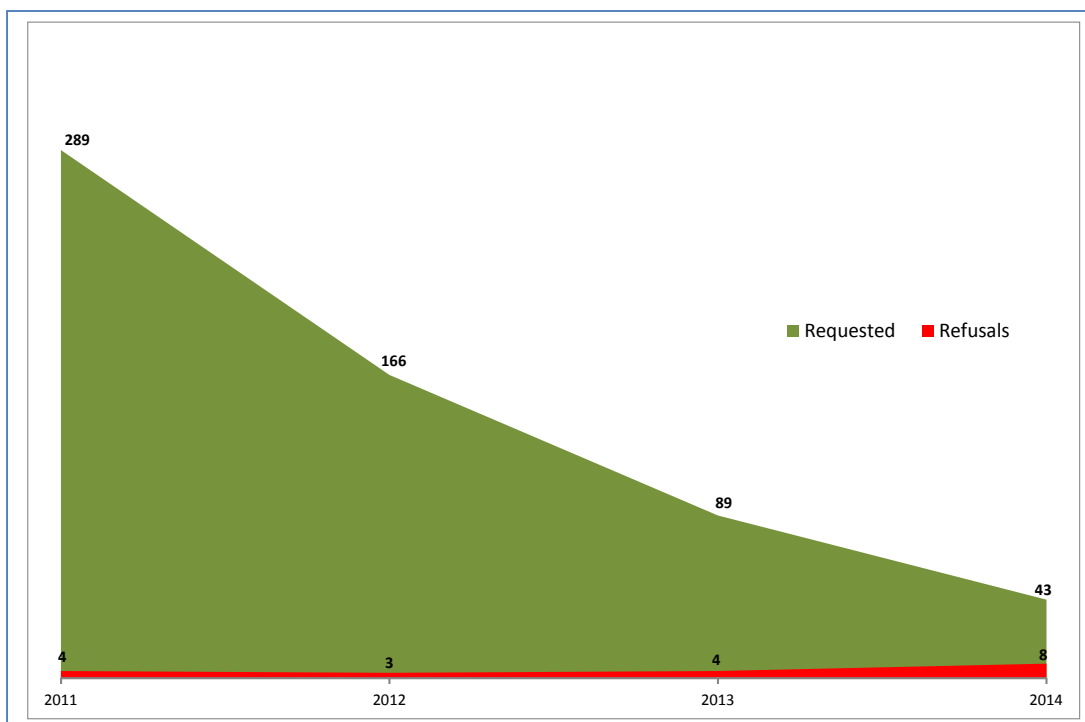
2014. aastal saadud 43 juurdepääsutaotlusest eelnevalt avalikustamata dokumentidele andis parlament positiivse vastuse 35 taotlusele.

(joonis 7) **Juurdepääsutaotluste arv eelnevalt avalikustamata dokumentidele ja positiivsete vastuste arv**

2014. aastal keelas parlament üldsuse juurdepääsu kaheksal juhul otsusega, mille allkirjastas peasekretär, kes on esialgsete taotluste eest vastutav pädev ametiasutus.

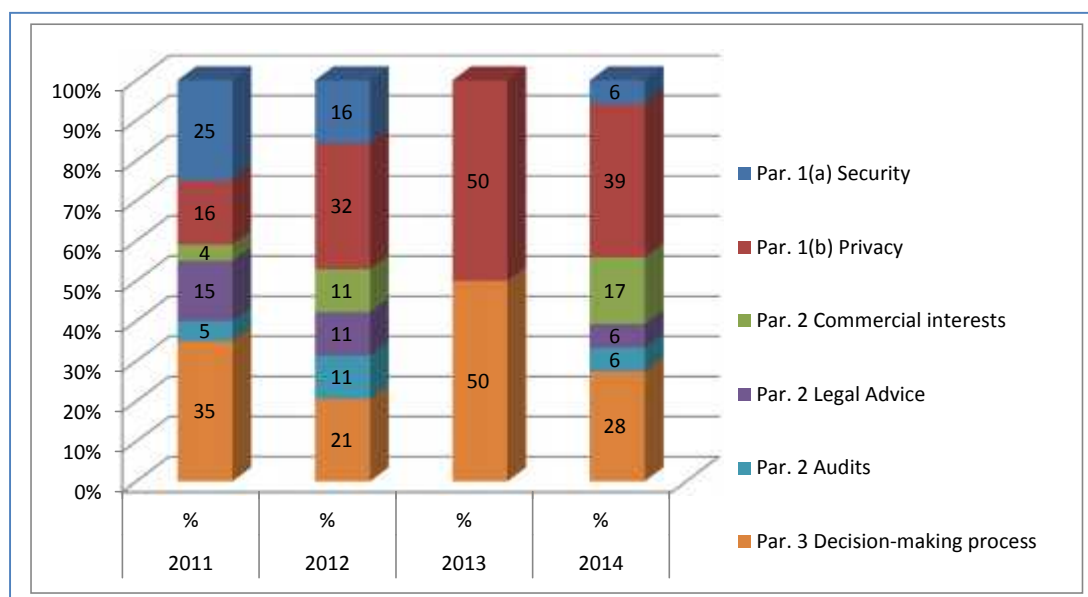
(joonis 8) **Juurdepääsutaotluste arv eelnevalt avalikustamata dokumentidele ja keeldumiste arv**

Vastavalt määruse (EÜ) nr 1049/2001 artiklile 8 esitati neli kordustaotlust⁶ pärast juurdepääsu keelamist esialgses etapis. Kolmel juhul kinnitas parlament oma esialgset seisukohta, samas kui ühel juhul andis parlament taotletud dokumendile ulatuslikuma juurdepääsu.

Parlamendi keeldumine põhines peamiselt vajadusel kaitsta eraelu puutumatust ja isikupuutumatust (määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkt b), oma otsuseid otsustamisprotsessis (määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 4 lõige 3) ja füüsilise või juriidilise isiku ärihuve (määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 4 lõige 2).

(joonis 9) **Määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 4 kohaste erandite kasutamise määr**

Lühidalt öeldes on parlamendi positiivsete vastuste määr 2014. aastal jätkuvalt kooskõlas eelnevatel aastatel saavutatud suundumusega, kus üldine positiivsete vastuste osakaal on 98% ja juurdepääsutaotlustele eelnevalt avalikustamata dokumentidele antud positiivsete vastuste osakaal on 81%.

Niipea kui dokumendid on avalikustatud, muutuvad need avalikult kättesaadavaks ja nendega võib vahetult tutvuda parlamendi avaliku registri veebisaidil.

D) Taotlejate profiil

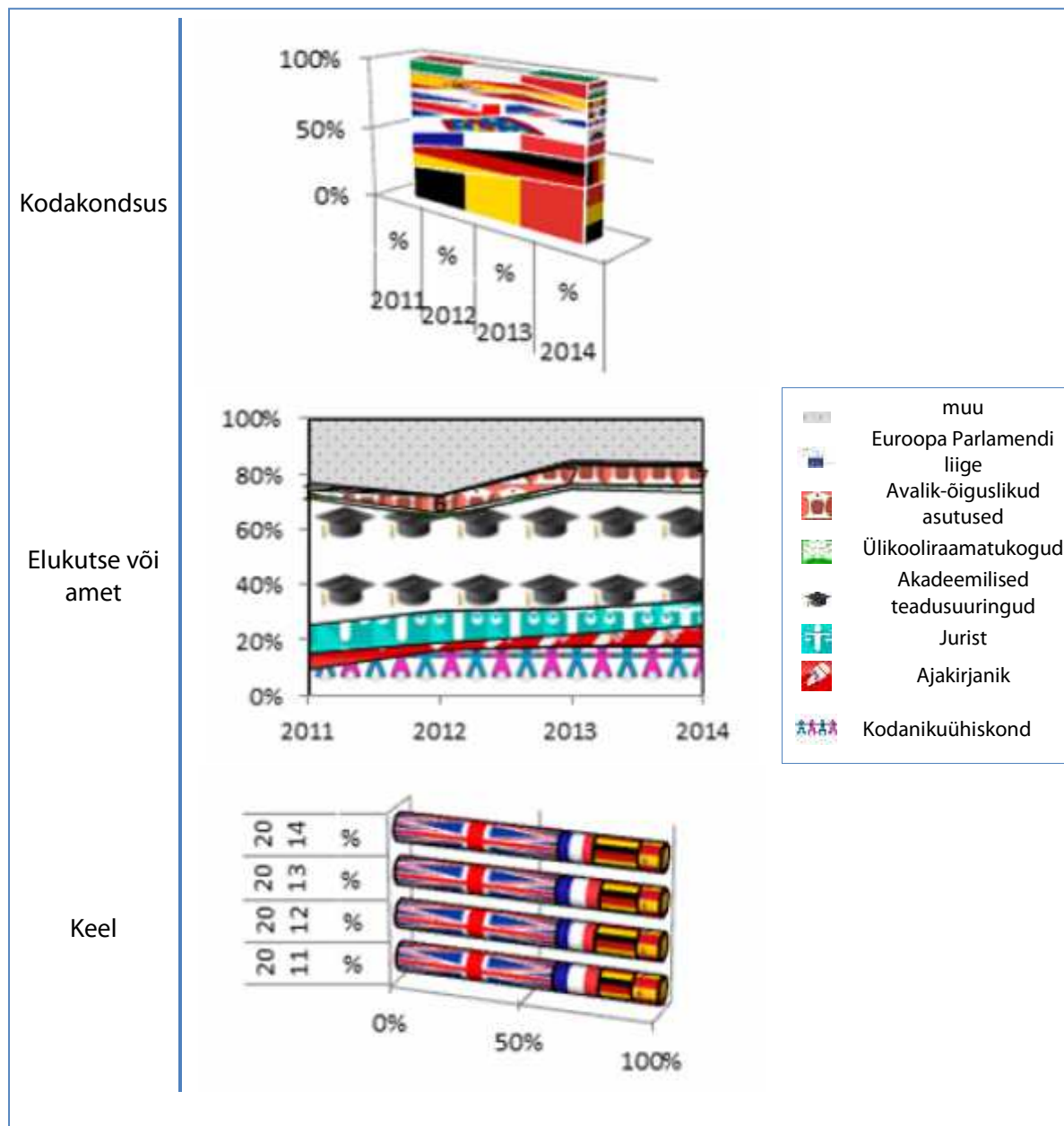
Taotlejate kõige suurema osakaalu moodustasid endiselt akadeemikud ja teadlased. Sellesse kategooriasse kuulus 39% taotlejatest, järgnes äri sektor, keskkonnaorganisatsioonid ja muude huvirühmade esindajad, kes kokku moodustasid 18% taotlejatest. Advokaatide esitatud nõuete osakaal püsis enam-vähem stabiilselt 9% juures.

Taotlejate geograafiline jaotus ELi liikmesriikide lõikes sarnanes 2014. aastal suuresti eelnenud aastate jaotusele. 31% taotlejatest oli Belgiast, millele järgnes (suuruse järjekorras) Saksamaa (14%), Prantsusmaa ja Itaalia (mõlemad 9%), Madalmaad ja Hispaania (mõlemad 5%) ning Ühendkuningriik (4%). Kolmandatest riikidest pärit taotluste arv kahanes mõnevõrra ja moodustas umbes 8% taotluste koguarvust.

⁶ Kordustaotlused võivad olla seotud täieliku keeldumise või osalise juurdepääsuga (määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 7 lõige 2).

Taotlustes kõige sagedamini kasutatav keel oli 2014. aastal inglise keel (53%), mis püsis eelnevate aastatega võrreldes muutumatuna ja millele järgnes saksa keel (14%), prantsuse keel (11%) ja hispaania keel (7%).

(joonis 10) **Dokumentidele juurdepääsu taotlenute profiil 2014. aastal⁷**

⁷ Graafikute piltide autoriõigus: salem / Fotolia - kebox / Fotolia- Pekchar / Fotolia - DIDEM HIZAR / Fotolia - Claudio Divizia / Fotolia - ravennka / Fotolia - photolars / Fotolia - Becky Stares / Fotolia - Sylvie Bouchard / Fotolia - atScene / Fotolia - Seraphim Vector / Fotolia- valentint / Fotolia - quka / Fotolia - Gstudio Group / Fotolia - mostafa fawzy / Fotolia - BERLINSTOCK / Fotolia - Double-J Design - Euroopa Liit.

II PEATÜKK

Dokumentidele juurdepääsuga seotud suundumused ja eriküsimused 2014. aastal

---

A) Liikmesriikide puudutavad dokumendid

8,5% parlamendile 2014. aastal saadetud taotlustest puudutasid dokumente, mis käsitlesid liikmesriike, eelkõige eelarvevahendite eraldamist ja üksikute liikmesriikide hüvitiste kulusid, nõuandekomitee dokumente liikmesriikide käitumisjuhendi kohta ning dokumente, mis kajastavad huvirühmade esindajate mõju üksikutele liikmesriikidele seadusandlike menetluste raames (huvirühmade esindajatega toimunud liikmesriikide/raportööride kohtumiste päevakorrad ja protokollid, liikmesriikide kirjavahetus jne).

Juurdepääsutaotluste üksikasjalike hüvitiste jaotuse ja üksikute liikmesriikide kulude suhtes kohaldab parlament juhatuse 20. veebruari 2008. aasta suuniseid, mis tuginevad liikmesriikide parlamentide parimatele tavadele. Sellest lähtuvalt on parlament kujundanud ennetava poliitika, avaldades oma veebisaidil üldist teavet toetuste kohta, millele liikmesriikidel on õigus, ja nende eraldamise eeskirjade kohta. Küll aga ei ole avalikustatud üksikutele liikmesriikidele tegelikult makstavate summade üksikasjalik jaotus, kuigi liikmesriikidel on lubatud avaldada selle kohta täiendavat teavet.

B) Interaktiivsete veebisaitide sagedasem kasutamine

Viimaste aastate jooksul on taotlejate hulgas täheldatav suundumust esitada juurdepääsutaotlused dokumentidele avalike internetiportaalide kaudu, kus avalikustatakse nii taotlused kui ka institutsioonide antud vastused.

Näiteks 2014. aastal sai parlament 55 juurdepääsutaotlust dokumentidele (mis moodustasid 14% kõigist taotlustest) veebisaidi „Ask the EU” kaudu, mis on Access Info Europe platvormi projekt. Parlamendi läbipaistvusüksuse funktsionaalne postkast dokumentidega tutvumiseks on alates veebisaidi loomisest olnud ainus viis selle veebisaidi kaudu kõikide taotluste esitamiseks sõltumata taotluse teemast (dokumendid, teave, kaebus jne). Veebisaidil on süsteem, mis toodab ajutisi e-posti aadresse selleks, et esitada juurdepääsutaotlusi dokumentidele ilma kasutaja identiteedi kohta teavet nõudmata.

Veebisaidi „Ask the EU” kaudu esitatud taotluste vastused laetakse automaatselt üles organisatsiooni veebilehele ja need muutuvad avalikult kättesaadavaks Parlamendile esitatud taotlused ja parlamendilt saadud vastused on kättesaadavad veebisaidi „Ask the EU” vastavast sektsioonist⁸.

Määrusega (EÜ) nr 1049/2001 ei nõuta, et taotlejad annaksid oma identiteedi kohta teavet või põhjendaksid oma taotlust. Siiski võib mõnes olukorras taotleja kohta andmete või teabe puudumine tekitada probleeme taotluste nõuetekohasel käsitlemisel ja institutsioonidele kehtestatud teatud õiguslike nõuete (võimaliku õiguskaitse ulatus, isikuandmete kaitse määrus, kaitse identiteedivarguse ja valeidentiteedi kasutamise eest) kohaldamisel.

Eelkõige võib probleemne olla taotleja postiaadressi puudumine. Postiaadressi märkimine ei võimalda parlamendil üksnes võidelda dokumentidele juurdepääsu kuritarvitamise vastu,

---

⁸ http://www.asktheeu.org/en/body/european_parliament.

ennetades samal ajal e-posti variaadressidelt saabunud fiktiivsetele taotlustele vastamist, vaid võimaldab parlamendil tagada ka õiguskindluse parlamendi vastuse kättesaamise kuupäeva suhtes. Kõnealuselst kuupäevast algab võimalike õiguskaitsemeetmete periood.

Postiaadress võimaldab parlamendil teatada taotlejale vastuse väljastusteatega registreeritud kirjaga, tagades seega õiguskindluse. Euroopa Kohus on tõdenud, et väljastusteatega registreeritud kiri on teate edastamiseks sobiv meetod, kuna see võimaldab määratleda tähtaegade kulgemise alguskuupäeva. Lisaks on otsusest nõuetekohaselt teatatud, kui see on edastatud adresseeritud isikule ja selle isiku olukord võimaldab seda teadmiseks võtta⁹.

Eelnimetatud põhjustel on parlamendi heaks tavaks paluda taotlejal esitada postiaadress, et teavitada keeldumisest anda dokumentidele juurdepääs.

See hea tava on samuti kooskõlas isikuandmete kaitse määruse nõuetega, nagu seda tunnistas Euroopa Andmekaitseinspektor oma 11. juuli 2014. aasta otsuses, mis järgnes kaebusele, milles tõstatati küsimus, et komisjon nõuab seoses juurdepääsutaotlusega dokumentidele väidetavalt tarbetut teavet.

C) Keerukad taotlused ja hea haldus: juurdepääsutaotlused dokumentidele, mis on seotud avaliku hanke menetlusega

Teine mainimist väärt suundumus on see, et parlamendile esitatakse üha rohkem keerukaid ja suuri juurdepääsutaotlusi dokumentidele, näiteks taotlusi, mis puudutavad kõiki avaliku hanke menetlusega seotud faile. Erinevalt osast riiklikest seadustest ei sisalda määrus (EÜ) nr 1049/2001 ühtegi sätet ebaausate, kuritarvitavate või selgelt põhjendamatute taotluste kohta. Ebatäpsete taotluste või taotluste korral, mis on seotud väga mahuka dokumendiga või väga suure hulga dokumentidega, on institutsioonil ainult järgmised võimalused: a) kutsuda taotlejat taotlust täpsustama (määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikkel 6 lõige 2) ja b) võimalus taotlejaga õiglase lahenduse leidmiseks mitteametlikult nõu pidada (määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 6 lõige 3). Erandjuhtudel võib institutsioon ka pikendada vastuse andmise esialgselt ettenähtud tähtaega 15 tööpäeva võrra. Need võimalused ei ole siiski alati olnud piisavad.

Keerukad taotlused võivad põhjustada institutsioonile liigset halduskoormust, kuna nende käsitlemine nõuab sageli põhjalikku uurimistööd, et tuvastada taotletud dokumendid, üksikasjalikult analüüsida väga pikki tehnilisi dokumente, kaasata mitmeid parlamendi teenistusi või konsulteerida kolmandate pooltega.

Euroopa Kohus kinnitas hiljuti taas, et erijuhtudel, mil dokumentide või tsenseeritavate lõikude maht tooks kaasa põhjendamatult palju haldustööd, võivad institutsioonid kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega kaaluda dokumentidega tutvumise huvi võrrelduna taotlusest tingitud töökoormusega. Nendel erijuhtudel võivad institutsioonid kaitsta hea halduse huvisid¹⁰.

2014. aastal tegeles parlament mahukate juurdepääsutaotlustega dokumentidele, mis käsitlevad finantsmääruse kohaseid avaliku hanke menetlusi.

Väga sageli esitavad nii pakkujad, kelle pakkumus tagasi lükati, kui ka edukad pakkujad määruse (EÜ) nr 1049/2001 alusel taotlusi tutvuda dokumentide ja teabega, mis käsitlevad avaliku hanke menetlust, millest nad osa võtsid, üritades nii mööda hiilida finantsmääruse ja selle kohaldamiseskirjade kehtestatud piirangutest, mille eesmärk on tagada kõigi osalejate võrdne kohtlemine. Nii esitas näiteks üks IT raamlepingu edukatest pakkujatest taotluse, mis hõlmas umbes 10 000 dokumenti ajavahemikust 2009–2014.

Sellised taotlused, mida esitavad äri sektori esindajad ja mis ei ole sageli taotleja eraärihuvide põhjal õigustatud, mitte üksnes ei sea parlamendi ette ebaproportsionaalset töökoormust, vaid ka

⁹ Kohtuasi 42/85: Sambre vs. komisjon, EKL 1985, lk 3749.

¹⁰ Kohtuasi T-14/98: Hautala vs. nõukogu, punkt 86; kohtuasi C-127/13 P, Strack vs. komisjon, EL:C:2014:2250, punkt 27.

kaugenevad määruse (EÜ) nr 1049/2001 esialgsest ülesandest võimaldada kodanikel otsustusprotsessis rohkem osaleda ja tagada demokraatlikus süsteemis juhtorganite suurem legitiimsus, tulemuslikkus ja vastutus kodanike ees.

D) Institutsioonidevaheline koostöö

Parlament on tugevdanud oma haldustasandi koostööd nõukogu ja komisjoniga, et leida dokumentide tutvumisega seotud horisontaalsetele küsimustele ühiseid lahendusi.

Kolm institutsiooni konsulteerivad üksteisega süstemaatiliselt juhul, kui juurdepääsutaotlus dokumentidele pärineb teisest kahest institutsioonist. Sujuva konsultatsioonimehhanismi loomiseks sõlmiti 2002. aastal vastastikuse mõistmise memorandum, mille allkirjastasid kolme institutsiooni peasekretäride esindajad.

2014. aastal konsulteeris komisjon selle raames parlamendiga kaheksal ja nõukogu kahel korral peamiselt parlamendi õigusteenistuse koostatud seisukohtade ja kolmepoolsete märkmete osas.

Lisaks konsulteerisid parlamendiga kahel juhul liikmesriikide ametiasutused seoses nende valduses olevate parlamendi dokumentidega.

III PEATÜKK

Ombudsmani otsused, mis käsitlevad parlamendi vastu esitatud kaebusi

---

A) Uus kaebus

2014. aastal esitati ombudsmanile uus kaebus (1257/2014/KM) parlamendi vastu, mis järgnes juurdepääsutaotlusele parlamendi petitsiooni käsitlevatele dokumentidele. Kaebuses esitati neli süüdistust: üks süüdistus oli seotud isikuandmete kaitsega ja kolm süüdistust käsitlesid menetluslikke aspekte. Enne otsuse langetamist kaebuse esitaja kolme menetlusi puudutavate süüdistuste vastuvõetavuse kohta soovitas ombudsman jõuda parlamendil kiirele lahendusele kaebuse esitaja väite suhtes isikuandmete kaitse kohta. Ombudsmani taotlusel andis Euroopa Parlament 25. septembril 2014. aastal kaebuse esitajale täiendava vastuse ja teavitas sellest ombudsmani ametit. Praegu ootab parlament, et ombudsman jätkaks kolme ülejäänud süüdistuse menetlemist.

B) Soovitus

31. märtsil 2014. aastal koostas ombudsman soovitusel eelnõu seoses kaebuse 262/2012/OV, mis käsitles komisjonide koordinaatorite koosolekute protokollide registreerimist ja kättesaadavust parlamendi avaliku registri veebisaidil, uurimisega.

Soovituse eelnõus soovitas ombudsman parlamendil lisada oma dokumentide avalikku registrisse viited komisjonide koordinaatorite olemasolevatele koosoleku protokollidele, et teha need kooskõlas määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikliga 12 vahetult kättesaadavaks.

27. juunil 2014. aastal teatas parlament ombudsmanile, et on oma koordinaatorite protokolle käsitlevad toimingud ühtlustanud. Alates kaheksanda koosseisu algusest ei koostata enam eraldi koordinaatorite koosolekute protokolle. Selle asemel lisatakse vastavate komisjonide avalikesse protokollidesse koordinaatorite vastuvõetud soovitused või otsused, kui vastav parlamendikomisjon on need kinnitanud.

Seda arvesse võttes lõpetas ombudsman 2014. aasta oktoobris kaebuse uurimise, olles seisukohal, et parlament on võtnud vajalikud meetmed. Siiski lisas ombudsman oma otsusele lisamärkuse, milles soovitati, et parlament lisaks oma dokumentide avalikku registrisse ka koordinaatorite koosolekute olemasolevad protokollid, mis koostati parlamendi ametiajal 2009–2014.

Ombudsmani lisamärkuse kohaldamiseks on parlamendi dokumentide avalikku registrisse lisatud jaotise „Parlamendikomisjonide dokumendid“ alla uus alljaotis „Koordinaatorid“. Koordinaatorite koosolekute olemasolevate protokollide, mis võeti vastu eelmisel õigusloomeperioodil, üleslaadimine on veel pooleli.

Lõppmärkused

Parlamendi dokumentide avalik register on muutunud oluliseks otsingumootoriks, mis võimaldab kodanikel parlamendi demokraatlikust süsteemist rohkem ja aktiivsemalt osa võtta. Aktiivset läbipaistvust parlamendi kui otsustaja rolli osas on veelgi hoogustatud ja vahetult kättesaadavaks tehtud dokumentide arv suureneb pidevalt.

Parlamendi ennetav teabe- ja dokumentatsioonipoliitika on võimaldanud parlamendil parandada veebisaidi kaudu üldsusele jagatava teabe kvantiteeti ja kvaliteeti.

Hoolimata tõsiasiast, et parlamendi ennetava läbipaistvuspoliitika tulemusena on vähenenud dokumentidele juurdepääsutaotluste koguarv, võib täheldada taotluste keerukuse suurenemist, mida esitavad sageli ärisektori esindajad ja mida põhjendatakse taotleja eraärihuvidega. Selline suundumus mitte üksnes ei sea parlamendi ette aeg-ajalt ebaproportsionaalset töökoormust, vaid ka kaugeneb määruse (EÜ) nr 1049/2001 esialgsest ülesandest võimaldada kodanikel otsustusprotsessis rohkem osaleda ja tagada demokraatlikus süsteemis juhtorganite suurem legitiimsus, tulemuslikkus ja vastutus kodanike ees.